

Täysistunto

Tiistai 16.11.2021 klo 14.01—20.21

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a ja 18 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 211/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Ministeri Saarikko, olkaa hyvä, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

14.06 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt vähän pidempi esittely tästä hallituksen esityksestä laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a §:n ja 18 b §:n muuttamisesta, jossa ehdotetaan muutettavaksi niin sanottuja korkovähennysrajoitussäännöksiä. Korkojen vähennysoikeutta on rajoitettu elinkeinoverolaissa silloin, kun niiden nettomäärä on yli 500 000 euroa ja ne ovat yli 25 prosenttia tarkemmin määritellystä elinkeinotoiminnan tuloksesta. Euromääräinen raja on korkeampi silloin, kun kyse on konsernin ulkopuolisista lainoista. Rajoituksia ei sovelleta silloin, kun verovelvollinen osoittaa, että oman pääoman suhde taseen loppusummaan on vähintään yhtä suuri kuin koko konsernin vastaava suhdeluku.

Tämän esityksen tavoitteena on rajoittaa mahdollisuuksia siirtää tuloa Suomen verotusvallan ulkopuolelle siten, että hyödynnetään edellä mainittua, tasevertailuun perustuvaa poikkeusta pääomasijoitus- ja muissa vastaavissa rakenteissa. Samalla täytyy kuitenkin muistaa, että korkojen vähennyskelpoisuuden rajaaminen on jo itsessään poikkeus. Tällaisen vähennysoikeuden kaventamisen ei pidä heikentää suomalaisten yritysten investointimahdollisuuksia eikä myöskään pääomien houkuttelemista Suomeen. Tasapainoilomme siis näiden kahden tavoitteen välillä.

Arvoisa puhemies! Hallitus esittää, että tasevertailuun perustuvan poikkeuksen edellytyksiä tiukennetaan. Poikkeuksen hyödyntämistä rajoitettaisiin tilanteessa, jossa merkittävän osuuden omistava taho on rahoittanut konsernia. Tällaisessa tilanteessa tasevertailun perusteena olevaa konsernitasetta oikaistaisiin siten, että osuuden omistajalta olevaa velkaa pidettäisiin tasevertailua tehtäessä omana pääomana. Merkittävänä omistusosuutena pidettäisiin 10:tä prosenttia. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että tasevertailun perusteena olevan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tulisi olla tilintarkas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

tettuja. Edellytyksellä pyritään osaltaan varmistumaan siitä, että tasevapautus olisi mahdollista vain aidossa liiketoimintakonsernissa.

Pitkän aikavälin julkisten infrastruktuurihankkeiden osalta esityksen tavoitteena on, että korkorajoitussäännöstä ei sovellettaisi niin sanottuihin julkisomisteisiin infrastruktuuriyhtiöihin. Sellaisena pidettäisiin esimerkiksi julkisyhteisön omistuksessa olevaa kiinteistöä, väylää tai muuta infraa hallinnoivaa yhtiötä sekä kunta- ja hyvinvointiyhtymää. Lisäksi ehdotetaan säännöksiä, jotka koskevat tulonlähdejaon poistamisen johdosta käyttämättä jääneitä, muun toiminnan tulolähteen vähentämättä jääneitä nettokorkomenoja. Esitys liittyy tämän vuoden valmisteluun ensi vuoden talousarvioesitykseksi vuodelle 22 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi vuoden alusta, ja tasevertailuun perustuvaan poikkeukseen ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 22 toimitettavassa verotuksessa. Pitkän aikavälin infrahankkeita ja muun toiminnan vähennyskelvottomien nettokorkomenojen vähentämistä elinkeinotoiminnan tulolähteessä koskevia muutoksia sovellettaisiin jo vuodelta 20 toimitettavasta verotuksesta alkaen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.09 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Myös tämä esitys on saapunut meille verojaostoon, ja tulemme tätä nyt käsittelemään sitten tulevina aikoina. Mielestäni kyseessä on tärkeä esitys ja osa sitä kokonaisuutta — mitä hallitus on nyt tuonut erilaisia lakiesityksiä — jolla pyritään turvaamaan suomalaista veropohjaa ja esimerkiksi tässä tapauksessa estämään se, että monikansalliset yritykset siirtäisivät voittojaan matalan verotuksen maihin. Mielestäni nämä ovat erittäin tärkeitä, kannatettavia muutoksia.

Kuitenkin myös tässä korkovähennysrajoitussäännöstössä viisaasti rajataan tämän rajoituksen ulkopuolelle esimerkiksi julkisomisteiset infrahankkeet ja tällaiset yhtiöt, ja se on tietenkin tarpeen, että myös näiden tarpeet otetaan huomioon, ja se on myönteistä tässä esityksessä.

Eli tässä siis tavallaan puretaan tietynlaisia puutteita meidän lainsäädännössämme ja esitetään veropohjan vuotoa ja sitä mahdollisuutta, että aggressiivista verosuunnittelua käytettäisiin hyväksi. Olen vahvasti tässä ja muissakin yhteyksissä sitä mieltä, että kyllä suomalainen palkansaaja, eläkkeensaaja, työtön maksaa tunnollisesti veronsa. Syytä on myös ylikansallisten firmojen olla välttelemättä verotusta, jotta Suomi voi saada ne veroeuronsa, jotka suomalaisille kuuluvat.

Mutta, puhemies, tässä on yksi tärkeä asia, minkä nyt haluan erikseen mainita, ja se löytyy myös kirjauksena täältä hallituksen esityksestä, eli tämä esitys ei ole vielä täydellinen. Tämä vaatii jatkoa, ja se vaatii jatkoa siksi, että tällä vielä ei kyetä esimerkiksi täysin puuttumaan niihin ongelmiin, jotka nousivat vaikka julkisuudessa. Otetaan nyt esimerkkinä tämä Caruna-tapaus, joka vältteli tietyllä tavalla, tai suoritti aggressiivista verosuunnittelua, ja silloin puhuimme ja julkisuudessa keskustelimme siitä, että olisi syytä tähän vältteilyyn — niiden mahdollisuuksien mukaan, mitä meidän lainsäädäntömme antaa — pystyä puuttumaan. Ja se osa tästä vielä on ikään kuin valmisteilla, ja tässä omassa esityksessään hallitus kirjaa, että tämä asia selvitetään ja haetaan siihen sitten ratkaisua ja mahdollisuuksien mukaan ensi vuoden puolella tuodaan sille jatkoa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Puhemies, pidän välttämättömänä, että hallitus sen jatkon tuo, löytää ratkaisut niin, että saadaan tämä ongelma ihan kunnolla korjattua. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

14.12 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Kansainvälisen veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun ehkäiseminen on yksi tämän hallituksen keskeisistä tavoitteista. Eri-laisten rahoitusjärjestelyjen avulla toteutettavat voitonsiirrot ovat tyypillisimpiä yritysten käyttämiä verovälttelykeinoja.

Käsillä olevassa esityksessä ehdotetun korkovähennysoikeutta koskevan sääntelyn muuttamisen tavoitteena on rajoittaa mahdollisuuksia siirtää tuloa Suomen verotusvallan ulkopuolelle. Esityksen tavoitteet ovat ehdottoman kannatettavia. Nykyinen esitys on kuitenkin valitettavasti riittämätön, eikä se lausuntokierroksella saadun palautteen perusteella vielä estä verovälttelyä tehokkaasti, kuten edustaja Viitanenkin äsken totesi. Yritystoiminnan yhteiskunnallisiin vaikutuksiin erikoistuneen Finnwatchin mukaan, siis lausuntokierroksella he esimerkiksi sanoivat, että verovälttelyyn syyllistyvän sähkönsiirtoyhtiön Carunan pääomarakenne on sellainen, etteivät nykyisen esityksen keinot valitettavasti pure siihen.

Esityksen mukaan hallitus on valmis antamaan aiheesta uuden lisäesityksen, mikäli nyt esitetyt korjaustoimet osoittautuvat riittämättömiksi, ja koska lainmuutoksen on jo lausuntokierroksella arvioitu olevan vielä riittämätön näihin kaikkiin ongelmiin puuttumiseksi, toivon, että lisäesityksen valmistelu aloitettaisiin välittömästi. Tuskin me täällä eduskunnan päässä saamme tätä vielä yksinomaan tällä esityksellä korjattua sellaiseen kuntoon, joka vastaisi tähän Caruna-ongelmaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Marttinen, olkaa hyvä.

14.14 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys, jota nyt käsitellään, on ollut kokonaisuutena eduskunnan käsittelyssä jo monta kertaa aikaisemminkin, ja nyt tähän lakiin esitetään hallituksen toimesta tiettyjä muutoksia.

Haluan todeta ensinnäkin tästä tasevapautuksesta, joka on noussut esille, että sehän on ratkaisuna luotu lainsäädäntöön jo silloin 2014, kun SDP-taustaisen valtiovarainministerin toimesta tämä ensimmäinen sääntely tuli voimaan, ja silloin haluttiin säilyttää lainsäädäntöön tiettyjä jouston kohtia, jotta myös suomalaiset yrityskonsernit saivat tiettyä joustoa oman toimintansa osalta. Elikkä siinä oli kyse siis näistä tilanteista, joissa yrityksen oman pääoman suhde taseeseen on korkeampi kuin mitä taas vastaavan konsernin vastaavat luvut ovat. Tämä tarkoittaa muun muassa tilanteita, joissa yrityskonsernin emo esimerkiksi rahoittaa ja hankkii sen rahoituksen taas sitten tytäryhtiöille.

Se on ihan totta, mitä edustaja Viitanen toi täällä esille, että tähän sääntelyyn on liittynyt myös ongelmakohtia, ja kokoomus kannattaa sitä, että nämä ongelmakohdat sieltä ratkaistaan pois. Nimenomaan nämä rahastorakenteet ja niihin liittyvät mahdollisuudet on siis tärkeää poistaa laista, mutta samalla on myös välttämätöntä tunnistaa se, että siihen liittyy selkeä peruste, miksi se on aikoinaan sinne lakiin säädetty, ja sen takia tasevapautus näiden kotimaisten yrityskonsernien osalta on välttämätöntä edelleen laissa säilyttää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Herra puhemies! Toisena totean, että julkisia infrayhtiöitä koskeva sääntely on nyt tärkeää tuoda lakiin. Sinänsä se on kyllä täysin riittämätön laajuudessaan, ja toivon, että sen jatkotyöstämistä ja selvittämistä ministeri edelleen jatkaa.

Ja kolmantena kysyisin ministeriltä, jos hän on kuulolla: — On, kiitoksia arvoisa rouva ministeri. — Kysymykseni koskee Mankala-ydinvoiman tilannetta. Tässä esityksessä ei nyt ole näihin ydinvoimahankkeisiin liittyvää joustoa. Me tiedämme sen, että tämä sääntely on iskenyt erityisen kovaa nimenomaan näihin suuriin ydinvoimainvestointeihin, vaikka sinne lakiin on kuitenkin aikaisemmin tullut joustoa esimerkiksi siinä, että vanhemmat lainat eivät ole olleet sääntelyn piirissä. Joka tapauksessa eduskunta on siis lausumassaan edellyttänyt, että tähän Mankala-ydinvoimaan haetaan ratkaisu, ja sitä ratkaisua ei ole edelleenkaan tässä esityksessä mukana. Kun tätä on nyt valmisteltu siis kohta kolme vuotta, niin kysymykseni kuuluu ministerille: mikä tässä maksaa? Ydinvoima on Suomelle erittäin olennainen energiantuotantomuoto, ja on tärkeää, että siihen löytyy ratkaisu, jolla turvataan ydinvoiman [Puhemies koputtaa] ja erityisesti Mankala-ydinvoiman tilanne tulevaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.17 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On aivan erinomaista, että näihin ylikansallisten yhtiöiden verokäytänteisiin pystytään puuttumaan. Tätähän käytetään ihan tietoisesti hyväksi, että voidaan vähentää emoyhtiön velkoja tai tavallaan siirtää pienestä yhtiöstä: jos pääyhtiö on nyt vaikka esimerkiksi Saksassa, niin voidaan tällaisella kikkailulla pienentää näitä yhtiön maksamia veroja tänne Suomeen ja siirtää sitä rahaa sinne pääkonttorimaahan, tässä esimerkissäni Saksan maahan. Mutta se, mikä on erinomaista ja tässä tärkeää, on, että eduskunta on näissä asioissa ajan tasalla, käsi ajan hermolla, ja että reagoidaan heti, kun siihen on tarvetta.

Paljon huolestuttavampaa, arvoisa puhemies, on se, että esimerkiksi tänä päivänä talousvaliokuntaan tuli esittelyyn U-kirjelmä, jossa ollaan perustamassa uusia ympäristöverojen tai tämän hiilineutraaliuden ja päästökaupan piiriin kuuluvia esityksiä, joissa ruvetaan verottamaan myös kotimaista uusiutuvaa energiaa aivan järkyttävillä määrillä. Se käytännössä tarkoittaa sitä, että tällainen pieni kansakunta menee polvilleen. Se johtaisi polttoaineen hinnannousuun — kukaan ei ole vielä arviota tehnyt, mutta veikkaan, että luokka on noin 40 senttiä litralle — ja se tulee johtamaan siihen, esimerkiksi meidän metsäteollisuutemme ja yleensäkin energiantuotannon kannalta tässä maassa, että tämä maa menee polvilleen.

Eihän tämä näin voi mennä, että Euroopan unioni, jolle veropolitiikka ei lainkaan kuulu — ei ole Euroopan unionilla oikeutta verottaa meitä, mutta näköjään on. Kun silloin viime keväänä pidin kovia puheita tästä elvytyspaketista ja sanoin, että tämä on tuhoisaa Suomelle, minulle naurettiin silloin — ja pidettiin ilmeisesti vähän hurjana poikana minua, saattaa joku olla jopa oikeassa — mutta se viesti sen kaiken asian takana oli se, että nyt on tulossa Euroopan unioni täysillä suomalaisen verokukkarolle, ihan varmasti. Tästä varoitin jo viime keväänä, ja nyt se sitten realisoituu. Jos tämä tapahtuu, jos sen annetaan tässä talossa tapahtua, niin se johtaa siihen, että tässä maassa tuloerot kasvavat aivan valtavasti ja maaseutuväestö kärsii, ja niillä ihmisillä, joilla on rahaa, on tämän uudistuksen jälkeen vielä vähemmän rahaa. Elikkä kyllä tässä pitää nyt herätystä käydä.

Tämä nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys on aivan erinomainen, näin tulee toimia. Tosiaan verotus on kansallista politiikkaa. Yhtä lailla sosiaalipolitiikka on kansallista po-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

litiikkaa, mutta nyt näköjään Euroopan unionin komissio työntää näppinsä joka kukkarolle ja haluaa leikkiä isäntää jokaisessa valtiossa. Tällaiselle kehitykselle tässä maassa pitää panna stoppi. Jos me halutaan jonain päivänä pysäyttää tämä, se hetki on nyt. [Perussuomalaisen ryhmästä: Järkipuhetta!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

14.20 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä ovat veroasiat, ja on aina muistettava, että kun tässä EU:ssa ollaan mukana, niin EU itsessään kiertää sitä veroa yli 800 miljardia vuodessa. Ja mitä tälle aiotaan tehdä? Tämä on tosi vakava juttu, sillä Italia, Saksa, Ranska, Espanja, Puola, mitä näitä on, ovat tosi voittajamaita tavallaan näissä, ja Suomi jää sitten niin kuin hopealle aika kovastikin näissä.

Tässä äsken nousivat esille nämä tulevat verot, mitä Suomeen kohdistuu. Olisi kyllä toivottavaa, että keskusta kuuntelisi kokeneen edustaja Hoskosen järkipuhetta näissä veroasioissa ja lähtisi kielteisellä kannalla tämmöisiin EU:n ihmeellisiin ehdotuksiin, mistä tulee vaikka minkälaisia veroja. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, 3 minuuttiin vastaukset, kiitos.

14.21 Valtiovarainministeri Annika Saarikko: Arvoisa puhemies! Ihan pariin asiaan keskustelusta otan kantaa.

Ensinnäkin tästä jatkosta ja siitä arvioinnista, onko tämä esitys riittävän tehokas, mihin jaoston johdosta edustaja Viitanen viittasi. Tästä todetaan hallituksen esityksessäkin, itse asiassa sanatarkkaan näin: ”Hallitus tulee arvioimaan, ovatko edellä mainitut toimenpiteet riittävän tehokkaita estämään tulojen siirtämisen Suomen verotusvallan ulkopuolelle tilanteissa, joissa korkorajoitussääntelyn tasevertailuun perustuvaa poikkeusta voidaan hyödyntää pääomasijoitus- ja muissa vastaavissa rakenteissa. Hallitus on valmis antamaan lisäesityksen, mikäli nyt esitettävät toimenpiteet eivät osoittaudu riittävän tehokkaiksi.” Eli nyt siis katsotaan, onko annettu esitys tehokas Suomen veropohjan turvaamiseksi, ja sitten arvioidaan, onko tarvetta antaa uusi esitys.

On hyvä muistaa, että samalla kun epätoivottua verosuunnittelua kitketään, totta kai pidetään huolta kilpailukyvästä ja yritystoimintaan ja investointeihin kannustavasta ja Suomeen sijoittautumista edistävästä veroympäristöstä. Näiden kanssa verottaja tasapainoilee, ja varmasti te käytte tätä samaa keskustelua myös valiokunnan piirissä.

No sitten tästä edustaja Marttisen nostamasta Mankala-asiasta: Sitä edelleen selvitetään hyvässä yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, ja sen ratkaiseminen on osoittautunut tosi haastavaksi. Me halutaan löytää semmoinen ratkaisu, joka on alan vaatimien edellytysten mukainen tässä, ja ollaan kuultu sitä kautta myöskin alan edellytyksiä aika tarkasti, että päästäisiin tässä eteenpäin. Se on vienyt aikaa, ehkä enemmänkin kuin oletettiin, ja komission kanssa keskustelua ei kannata viedä päätökseen semmoisella mallilla, joka ei valtiontukitarkastelua kestä. Eli tärkeä esiinnotto ja erittäin vaikea asia, ja voi kun voisinkin kertoa jo ratkaisun, mutta sellaista ei vielä tässä kohdin ole.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.